

חטיבת שומה ובקורת

ו' תמוז, תשס"ח
9 יולי, 2008

לכבוד
ציבור המעסיקים

א.ג.נ.

הנדון: טופס 161 – הנחיות לחישוב המס על ידי המעסיק

א. סמכות המעביד לחישוב המס בעת הפרישה

במגמה להקל על ציבור הפורשים מעבודה נקבעו כללים לפיהם על המעביד לחשב את סכום המענק הפטור ואת שיעור המס שיש לנכות מחלק המענק החייב.

בפרק י"א בטופס 161 "חישוב סכום המענק הפטור/החייב וניכוי מס במקור" ובחוזר מ"ה מספר 4/2006 שפורסם ביום 8/11/2006, נקבעו כללים לחישוב הפטור על ידי המעביד.

אנו שבים ומדגישים כי בהתקיים הכללים, שפורטו בחוזר וכעת מפורסמים בהערה 27 לטופס, על המעביד לערוך את חישוב סכום המענק הפטור והחייב ולהורות למשלמים אחרים מהו סכום הניכוי במקור מהסכומים המשולמים.

להלן הכללים:

המעביד יחשב בעצמו את סכום המענק הפטור ואת סכום הניכוי במקור מחלק המענק החייב, ולהורות בהתאם גם למשלמים אחרים בהתקיים התנאים הבאים (במצטבר):

1. העובד מילא את טופס 161'א' במלואו – כולל חתימה על ההצהרה (במענק עקב פטירה, ימלאו השאירים טופס 161'ב').
2. העובד הצהיר בטופס כי לא היו לו פרישות נוספות ממעבידים אחרים, בתקופת עבודתו אצל המעביד.
3. אחד או יותר מהתנאים הבאים:
 - א. על פי חישובי המעביד, סכום כל המענקים שיקבל העובד, מכל המשלמים, אינו עולה על תקרת הפטור בפקודה.
 - ב. המענק משולם על ידי המעביד ו/או על ידי משלם אחד נוסף מלבדו.
 - ג. סכום מענק פטור משולם על-ידי משלם אחד נוסף מלבד המעביד וכל יתר המשלמים מנכים מס בשיעור המירבי על-פי הפקודה.
 - ד. סכום מענק פטור משולם על-ידי משלם אחד נוסף מלבד המעביד וכל יתר המשלמים הם קופות לקיצבה (כולל קרנות פנסיה), והעובד בחר ברצף קיצבה על מלוא הסכומים הצבורים לרשותו בקופות אלו.

בהתקיים התנאים הנ"ל המעסיק חייב לערוך את חישוב המס בעצמו ולהקל על העובד הפורש.

ב. הנחיות נוספות- שינויים שהוכנסו בטופס 161

בהמשך להערות שהתקבלו במשרדנו הוחלט על עידכון הטופס והוספת מספר הבהרות למעבידים המדווחים על פרישה/התפטרות או פיטורי העובד. להלן השינויים שהוכנסו בטופס:

1. פרק ו' נוסף שדה "שכר עבודה" לעניין תקנות פיצויי פיטורין".
השדה אינו משודר למחשב, חישוב הפטור נערך לפי הסכום המדווח בשדה "משכורת חודשית אחרונה לפני הפרישה".
סכום המשכורת (כמשמעותו בתקנות פיצויי פיטורין) יכול להיות גבוה מ"שכר עבודה" שחייבים לשלם עבורו פיצויים.
2. פרק ח' שונה שדה "צורת תשלום" ל " צבירה נוספת"
בעקבות תלונות המעבידים והמשלמים על ההפרש בין סכומים שנרשמו באישור לניכוי מס במקור לבין סכומים שנצברו בפועל. הפרש הנובע מהפקדות שטרם הועברו לקופות וכן מצבירת רווחים נוספים מרגע הנפקת אישורי הצבירה לעובד ועד להנפקת אישור ניכוי מס במקור.
עקב כך, הוסף השדה "צבירה נוספת" סכום זה יצורף לסכומי המענקים כפי שדווחו על ידי הקופות והאישור לניכוי מס במקור יכלול סכומים אלו.
3. פרק י"א סעיף 7 "הודעתי לקופה _____ כי העובד ביקש לייעד מכספי המענק לתשלום קצבה בעתיד (רצף קיצבה) סך של .."
תשומת ליבכם להערה 31 בנושא ייעוד לקיצבה (לבקש רצף קיצבה). כאשר הסכום בקופה, במלואו, מיועד לקיצבה – אין צורך למלא סכום. במקרה זה יש לרשום במשבצת "הכל" או 100%.
4. טופס 161 א'
לשם חישוב הפטור לעובד הפורש, על העובד למלא טופס 161 א' ולהשאירו בידי המעביד.
בהעדר הטופס, כאמור לעיל, המעביד אינו רשאי לחשב את הפטור לעובד. למען הסר ספק הטופס ימולא על ידי העובד ויוגש למעביד או לפקיד השומה. קופת הגמל תקבל את אישור המעביד או אישור פקיד השומה, באשר לסכום הפטור לו זכאי העובד ושיעור המס שיש לנכות במקור מהמענקים המשולמים על ידי הקופה.
קופת הגמל אינה נזקקת לטופס 161 א' על מנת לבצע את הנחיות המעביד או פקיד השומה.

בכבוד רב,

חטיבת שומה ובקורת